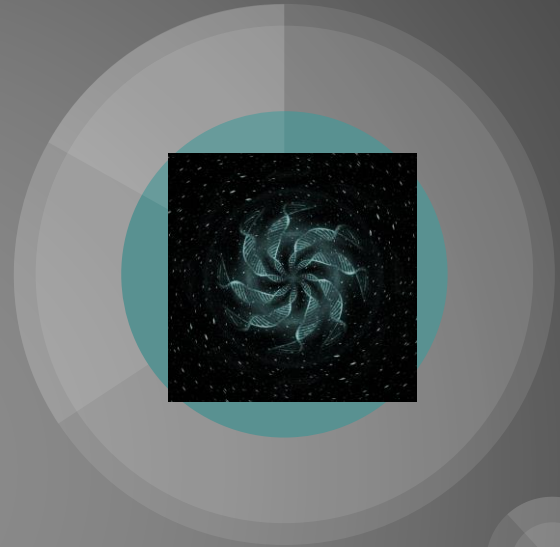
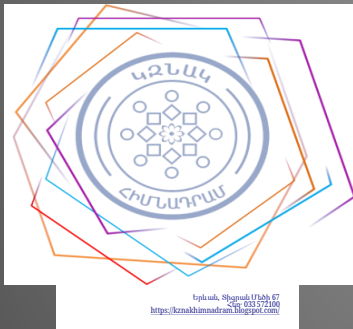

Քիմիան և մեդիագրագիտությունը

Դասը պատրաստեց՝ Անահիտ Խաչատրյանը
Արագածոտնի մարզի Լեռնարտի միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչ

Քիմիա XII

Դասագիրք

Հեղինակներ՝ Ա.Խաչատրյան,
Լ.Սահակյան, Երևան, 2018թ.

Գլուխ 5
Քիմիան և առողջությունը
§ 5.4
Քիմիան և սնունդը
էջ 89

Դասի նպատակները

1. Չարգացնել սովորողների պատկերացումներն առողջ սննդի ու դրա նշանակության մասին
2. Խթանել սովորողների մոտ առողջ ապրելակերպի և ճիշտ անվելու սովորությունը
3. Չարգացնել սովորողների ՏՀՏ կարողությունները, անվտանգ ու ապահով վարքը ժամանակակից տեղեկատվական աշխարհում:

Դասի վերջնարդյունքները

1. Բացատրի ինչ է առողջ սնունդը, ինչու այն պետք է լինի բազմազան, որոնք են հիմնական սննդային խմբերը և վերլուծի դրանց հիմնական գործառույթները:
2. Գնահատի օգտակար և վնասակար նյութերի առկայությունը սննդի մեջ:
3. Վերլուծի սեփական սննդակարգը՝ առանձնացնելով առողջ և անառողջ սովորությունները:
4. Տարբերակի մեղիայի ու շրջապատի բացասական ազդեցությունը առողջ ապրելակերպի վրա և նրան դիմակայելու հմտությունը:

Ժամանակացույց

Դասի սուտք / Warm up` 5ր

Նոր նյութի ներկայացում` 10ր

Ուղղորդված խմբային աշխատանք` 15ր

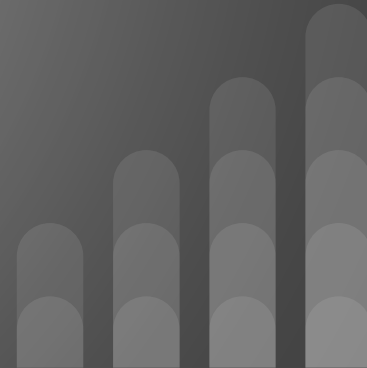
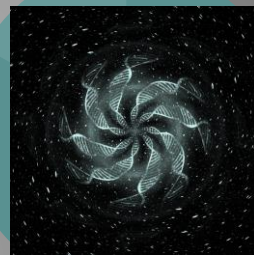
Ինքնուրույն աշխատանք` 10ր

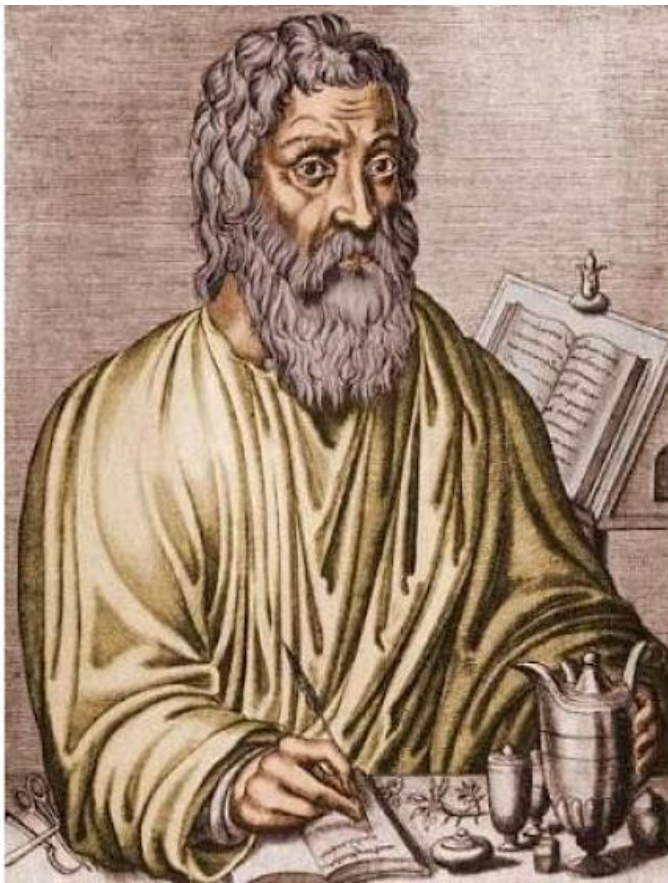

Դասի ավարտ` 5ր

Դասի նուտք

Warm up

**Դու այն ես,
ինչ ուտում ես:**

Հիպոկրատ

Նշվածներից ո՞րն էր նախընտրում:

1

2

3

4

<https://www.menti.com/>

Կոդ՝ **64338677**

Չինվե՛ք հեռախոսներով

Մուտք գործե՛ք <https://www.menti.com/> կայք

Հավաքե՛ք կոդը՝ 64338677

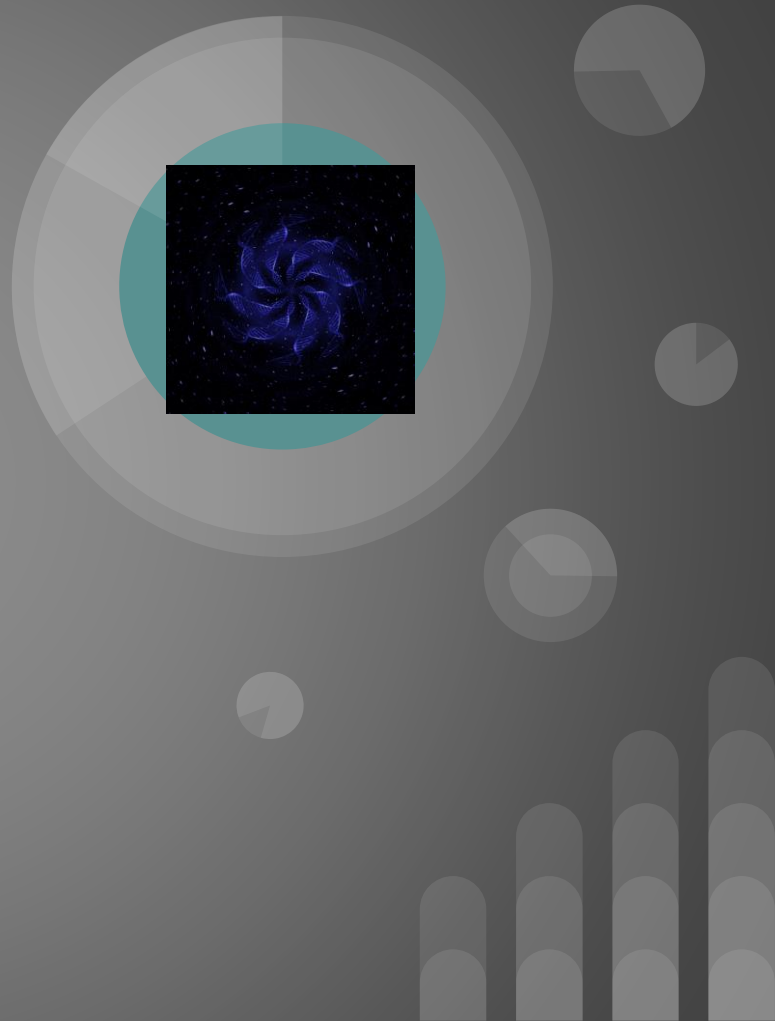
Ո՞րն է ձեր սիրելի կերակուրը: Գրե՛ք պատասխանը

Վերլուծե՛ք արդյունքները

Նոր նյութի ներկայացում

Քիմիան և սնունդը

Հարց ու պատասխան

Որպեսզի

Ինչու՞ սովորել:

բարձրացնել սնվելու և, հետևաբար, կյանքի որակը:

Ի՞նչ սովորել:

խորացնել պատկերացումները կենդանի օրգանիզմներին անհրաժեշտ քիմիական նյութերի վերաբերյալ:

Ինչպե՞ս սովորել:

մեդիայից արդյունավետ օգտվելով, զարգացնել ակադեմիական գիտելիքները:

Փաստերի քարտեզագրում Ճարպերը, ածխաջրերը և սպիտակուցները.

- Սննդի հետ մուտք են գործում օրգանիզմ:
- Օրգանիզմում ենթարկվում են ֆերմենտային փոխարկումների:
- Ստամոքսահյուսթի ազդեցությանը հիդրոլիզվում են:
- Լրացնում են օրգանիզմի էներգիայի կորուստը:
- Հասուն մարդու օրգանիզմում էներգիայի 55%-ն առաջանում է ածխաջրերից:
- Եթե մարդն անհրաժեշտից առավել էներգիա է ստանում սննդի հետ, ապա ճարպերը և ածխաջրերը կուտակվում են օրգանիզմում:
- Ճարպերը մասնակցում են բջջաթաղանթի կառուցմանը:
- Ածխաջրերը պահեստավորվում են գլիկոգեն բազմաշաքարի ձևով, որն անհրաժեշտության դեպքում արագ փոխակերպվում է գլյուկոզի:
- Սպիտակուցներն օրգանիզմում չեն կուտակվում:

Անփոխարինելի ճարպեր և սպիտակուցներ.

➔ Օրգանիզմին անհրաժեշտ 20 սպիտակուցներից 8-ը չեն կարող սինթեզվել օրգանիզմում:

Այդ *անփոխարինելի* սպիտակուցներն օրգանիզմ մուտք են գործում բացառապես կենդանական սննդի հետ:

Բուսական սննդում առկա սպիտակուցները շատ աղքատ են անփոխարինելի սպիտակուցներով:

Բնական ճարպերը պարունակում են մոտ 60 տեսակի ճարպաթթուներ՝ հագեցած և չհագեցած:

Առավել կարևոր չհագեցած ճարպաթթուները չեն կարող սինթեզվել մարդու օրգանիզմում:

Այդ *անփոխարինելի* ճարպաթթուներն օրգանիզմ մուտք են գործում բացառապես բուսական յուղերի հետ:

Հիդրոլիզ

Մինթեզ

Ճարպեր

**Ճարպաթթուներ
Գլիցերին**

Նոր ճարպեր

Ածխաջրեր

Միաշաքարներ

**Օքսիդանում են
առաջացնելով
էներգիա**

Սպիտակուցներ

Ամինաթթուներ

**Նոր
ամինաթթուներ**

Օրգանիզմին անհրաժեշտ օրգանական նյութերը

Մարդու օրգանիզմի քիմիան

Ճարպեր

Սպիտակուցներ

Ածխաջրեր

Վիտամիններ

Օրգանիզմին անհրաժեշտ *անօրգանական* նյութերը

Մարդու օրգանիզմի քիմիան

Օդ, թթվածին

Հանրային
նյութեր

Ջուր

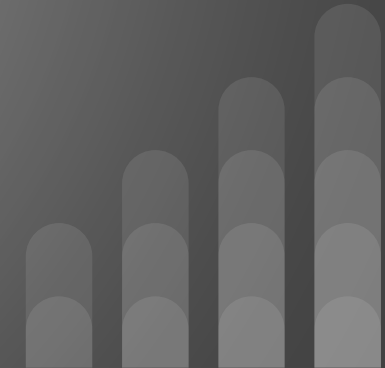
**Օրգանիզմի առողջ ֆիզիկական և մտավոր
կենսագործունեության համար
հավասարապես կարևոր են.**

Մնունդը	Համադրենք	Մեդիասնունդը
<p>↓ <i>Պետք է ընդունել</i></p>		<p><i>Պետք է ընդունել</i> ↓</p>
Ռեժիմով		Ռեժիմով
Չափավոր, բայց և բավարար		Չափավոր, բայց և բավարար
Բազմազան, բայց և բալանսավորված		Բազմազան, բայց և բալանսավորված
<p>↓ <i>Այն պետք է լինի</i></p>		<p><i>Այն պետք է լինի</i> ↓</p>
<u>Բնական</u>		<u>Հավաստի</u>
Անվտանգ և փորձարկված		Անվտանգ և փորձարկված
<p>! Անմիջապես քնից առաջ չընդունել</p>		<p>! Անմիջապես քնից առաջ չընդունել</p>

Ընթացման ստուգում

Քիմիան և սնունդը

<https://play.kahoot.it/v2/?quizId=940018c7-681a-46ce-b304-f90d0af026dd>

Չինվե՛ք հեռախոսներով

**Մուտք գործե՛ք
kahoot.it**

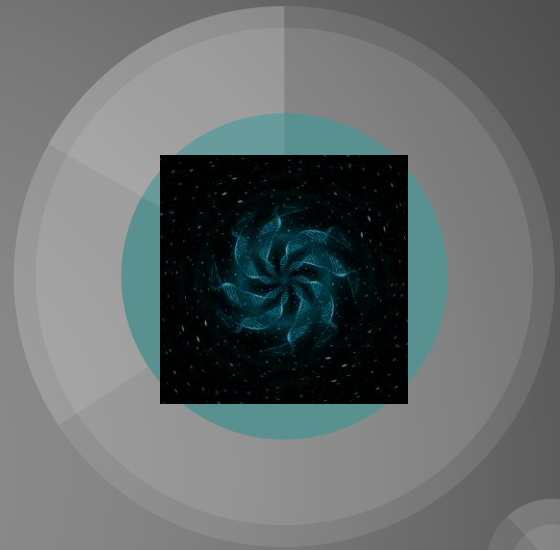
Հավաքե՛ք երևացող կոդը

**Պատասխանե՛ք «Քիմիան և սնունդը» վիկտորինայի
հարցերին**

Ուղղորդված խմբային աշխատանք

Քիմիան և սնունդը

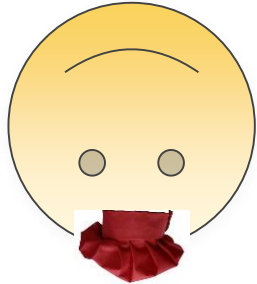

Գործնական աշխատանք

Բուսակերություն

Կողմ

Դեմ

Ուսումնասիրե՛ք ներքոբերյալ նյութերը.

[Դասագիրք էջ 89](#)

[Քան ակադեմիա](#)

[Wikipedia](#)

Գործնական աշխատանք

Քաժանվե՛ք 2 խմբի ըստ պատկերանշանների՝

Ուսումնասիրե՛ք նյութերը

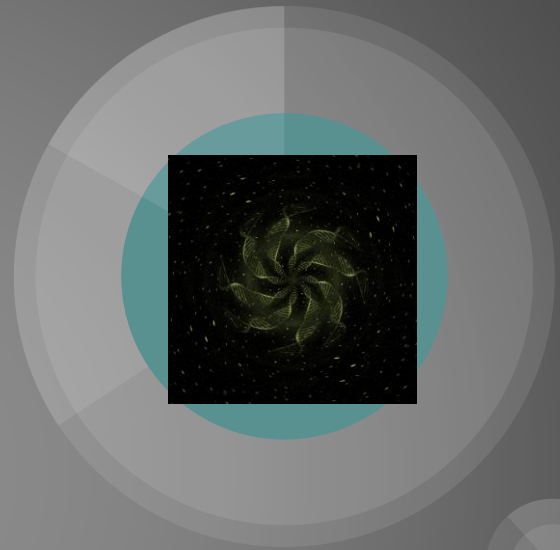
1

2

 Հիմնավորե՛ք բուսակերության առավելությունները	 Հիմնավորե՛ք բուսակերության բացասական կողմերը
 Առաջարկե՛ք 1 «առողջ նախաճաշի» ճաշացանկ բուսակերի համար	 Առաջարկե՛ք 1 «առողջ ընթրիքի» ճաշացանկ ամենակերի համար
 Ներկայացրե՛ք	 Ներկայացրե՛ք

Ինքնուրույն աշխատանք

Քիմիան և սնունդը

Ինքնուրույն աշխատանք

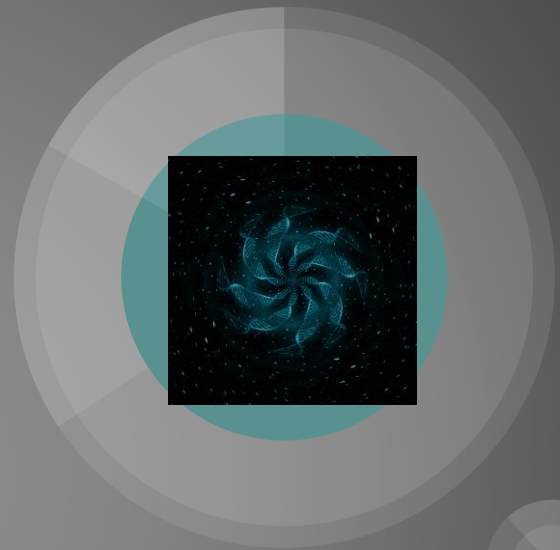
➔ **Չինվե՛ք հեռախոսներով, պլանշետներով կամ մոտեցե՛ք համակարգիչներին**

➔ **Մուտք գործե՛ք google forms՝
[Թեստ](#)**

➔ **Լրացրե՛ք «Քիմիան և սնունդը» թեստը**

Դասի ավարտ

Քիմիան և սնունդը

<https://www.menti.com/>

Կոդ՝ 64338677

Կրկին զինվե՛ք հեռախոսներով

Մուտք գործե՛ք <https://www.menti.com/> կայք

Հավաքե՛ք կոդը՝ 64338677

Ո՞ր քիմիական նյութերն են անհրաժեշտ մարդու առողջ կենսագործունեության համար: Գրե՛ք

Վերլուծե՛ք արդյունքները

Տնային աշխատանք

Մեկնաբանե՛ք և պատկերե՛ք միտքը.

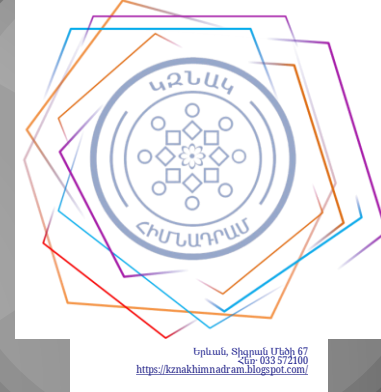
**Նախաճաշը կե՛ր ինքդ, ճաշը կիսի՛ր ընկերոջդ
հետ, ընթրիքը տու՛ր թշնամուդ:**

Օգտագործված գրականություն

1. Ս. Խաչատրյան. Ուսուցման արդյունավետ հնարներ-Եր.: Փրիդրիկ Էրերտ հիմնադրամ, Հայաստան 2020թ.:
2. ՀՊՉ
3. Мантуленко В.В. Использование мультимедийных средств в учебной и профессиональной деятельности, Самара.- 2006.
4. МОО ВПП ЮНЕСКО. Информация для всех: Медиаобразование.- 2007.
5. Anderson L., Krathwohl D.(Eds.)-2001. A Taxonomy for Learning, Teaching and Ass.

Ճնորհակալություն

- ❑ Իրականացվել է ԿՁՆԱԿ հիմնադրամի կրթական նորարարություններ բաժնի կողմից իրականացվող «Մեդիագրագիտությունը՝ որպես արդյունավետ դասավանդման և ուսումնառության կարողունակություն» նախագծի շրջանակներում: